

Parazitizm ve Simbiyozis Nedir?

Calisma Kagidi

Parazitizm, parazit bir ev sahibi organizmaya beslenip veya icinde yasayarak fayda sagladigi, aninda oldurmeden zarar verdigi simbiyotik iliskidir. Simbiyozis karsiliklilik, yararsallik ve parazitizmi iceren, iki tur arasindaki yakin, uzun vadeli herhangi bir iliskinin genis kategorisidir.

Sorular

1. Palyaco baligi-anemone iliskisinde her iki tur de faydalanir. Buna ne denir?

- A) Parazitizm
- B) Yararsallik
- C) Karsiliklilik
- D) Avlanma

2. Kaytan insan bagirsaklarinda besinleri emer. Insan

- A) Etkilenmez (yararsallik)
- B) Besin kaybi nedeniyle zarar gorur (parazitizm)
- C) Bir avci
- D) Iliskiden faydalanir (karsiliklilik)

3. Remora baligi tasinma icin kopekbaligina yapisir. Kopekbaligi ne yardım ne zarar gorur. Iliski turu nedir?

- A) Parazitizm
- B) Yararsallik
- C) Karsiliklilik
- D) Avlanma

4. Parazitler neden ev sahiplerini aninda oldurmezler?

- A) Arkadas canli
- B) Ev sahibi olurse parazit gida kaynagini kaybeder ve olur
- C) Ev sahipleri cok guclu
- D) Parazitlerin disi veya distakasi yoktur

5. Palyaco baligi ve deniz anemonesi arasindaki karsilikli iliskiye tanimlayin.

6. Bir kaytan insan bagirsaklarinda yasar ve besinleri emer. Bu iliski turu nedir ve kim zarar gorur?

7. Bir remora baligi kafasindaki emici diski kullanarak kopekbaligina yapisir. Bu parazitizm mi?

8. Tanimla: Simbiyotik iliski nedir?

9. Tanimla: Simbiyozis turleri nelerdir?

10. Tanimla: Parazitizm nedir?

Cevap Anahtari

1. C) Karsiliklilik - Karsiliklilik iliskiden her iki tur de faydalandigi zamandır.
2. B) Besin kaybi nedeniyle zarar gorur (parazitizm) - Parazitizm: kaytan (parazit) faydalanir; insan (ev sahibi) zarar gorur.
3. B) Yararsallik - Yararsallik: remora faydalanir; kopekbaligi etkilenmez.
4. B) Ev sahibi olurse parazit gida kaynagini kaybeder ve olur - Parazitler canli ev sahibine bagimlidir; ev sahibinin olumu parazit olumu anlamina gelir.
5. Palyaco baligi kazanir: anemone'nin dikenli tentakulleri (mukus kaplama yoluyla bagisiklik) + anemone beslendiginde yemek artıkları. Anemone kazanir: anemone yiyen balıklardan koruma (palyaco baligi onu atan balıkları kovalar) + palyaco baligi atıkları yoluyla besin + parazit giderme (palyaco baligi anemone'yi temizler). Sonuc: Her iki tur de iliski olmaksizin daha yuksek olum oranından muzdariptir; hayatta kalmak icin birbirlerine karsilikli bagimlidir.
6. Iliski turu: Parazitizm - parazit (kaytan) besinleri emip faydalanir; ev sahibi (insan) besin kaybi, anemi ve yetersiz beslenme nedeniyle zarar gorur. Kaytan kazanir: ev sahibinden surekli gida kaynagi; avlanma yok. İnsan kaybeder: ~1-2 g protein/gun kaytana, eksiklik, zayıf bagisiklik sistemi ve sindirim sorunlarına yol acar. İnsan hemen oldurulmez (yoksa parazit olur), ancak saglik ciddi sekilde zarar gorur.
7. Iliski turu: Yararsallik (parazitizm degil) - remora faydalanir, kopekbaligi etkilenmez. Remora kazanir: okyanuslar arasında ucretsiz tasınma, avcılardan kacınma ve kopekbaligi avlandiginde artik yemekler. Kopekbaligi kaybeder/kazanir: ihmal edilebilir etki - kopekbaligi 30 cm'lik baligi yapiskanli gormez; enerji maliyeti veya faydasi yok. Parazitizmden farkli olarak, kopekbaligi zarar gormez, sadece kayitsizdir.
8. Birlikte yasayan iki farkli tur arasındaki yakin, uzun vadeli ekolojik iliski.
9. Karsiliklilik (+/+): her ikisi de faydalanir. Yararsallik (+/0): biri faydalanir, biri etkilenmez. Parazitizm (+/-): biri faydalanir, biri zarar gorur.
10. Parazit ev sahibesinde veya icinde yasayarak fayda saglayan, onu anında oldurmeden zararlayan iliski.

Bounlu

Tum kartlar, adim adim cozumler ve AI hoca destegi Notek uygulamasında.
Sinav tarihlerini Promy otomatik hatirlaticiya ceviris.